

Antoni Kakareko, Jadwiga Łuszczyńska

Z prac nad spuścizną Andrzeja Bukowskiego w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Gdańskiego (cz. 2)

Acta Cassubiana 4, 113-135

2002

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ANTONI KAKAREKO
JADWIGA ŁUSZCZYŃSKA¹

Z PRAC NAD SPUŚCIZNĄ ANDRZEJA BUKOWSKIEGO W BIBLIOTECĘ GŁÓWNEJ UNIWERSYTETU GDAŃSKIEGO (CZ. 2)

Kolekcje warsztatowe dotyczące osób: Konstanty Kościński, ks. Alfons Mańkowski, Aleksander Majkowski, ks. Bernard Sychta, Józef Czyżewski, Bernard Zygmunt Milski, Józef Marian Pałędzki, ks. Józef Dembieński, Alfons Albin Olkiewicz, Adam Bocheński oraz środowisk, organizacji, towarzystw i instytucji: Spółdzielnia Wydawnicza „Gryf”, Redakcja „Gryfa”, Towarzystwo Młodokaszubów, Towarzystwo Akademickie w Monachium „Vistula”, Towarzystwo ku Obronie Spraw Ekonomicznych i Społecznych „Straż”, Towarzystwo „Czytelnia Polska” w Kościerzynie, Towarzystwo Przyjaciół Kaszub, Towarzystwo Muzeum Kaszubsko-Pomorskiego, Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół”, Zrzeszenie Regionalne Kaszubów, Korporacja Akademicka w Wejherowie.

Zamierzeniem Biblioteki Głównej Uniwersytetu Gdańskiego jest sukcesywne publikowanie efektów prowadzonych prac nad inwentaryzacją bogatej spuścizny Andrzeja Bukowskiego². Przyjęcie takiej koncepcji było podyktowane zainteresowaniem badaczy współczesnej historii Pomorza i szeroko pojętej problematyki kaszubskiej, a także uczynienia dostępnym opracowanych przez bibliotekę materiałów i informacji o nich.

Prace nad tak bogatym ilościowo i jakościowo materiałem są czasochłonne, a tym samym długotrwałe. Kolekcje warsztatowe są zbiorem różnorodnym, wymagającym w trakcie opracowania identyfikacji poszczególnych obiektów ich se-

Dr Jadwiga Łuszczyńska rozpoczęła pracę nad tekstem dotyczącym opracowanych przez nią inwentarzowo kolekcji osobowych (K. Kościński, ks. A. Mańkowski, A. Majkowski, ks. B. Sychta) oraz organizacji i towarzystw, jednak z powodu swego przejścia na emeryturę prezentację powyższych materiałów uzupełnił i dokończył A. Kakareko, który również opracował inwentarzowo i opisał pozostałe – wymienione w tytule – kolekcje.

J. Borzyszkowski, *Spuścizna Andrzeja Bukowskiego*, „Acta Cassubiana”, t. 1, 1999, s. 353-360: wstępna charakterystyka spuścizny.

gregacji według kryteriów formalnych, rzeczowych, chronologicznych itp., z uwzględnieniem charakteru zbioru i poszanowaniem ogólnego porządku nadanego przez twórcę spuścizny³.

Należy wspomnieć również o tym, że opracowanie fragmentu spuścizny nie rejestruje w pełni (znajdujących się w niej) materiałów dotyczących poszczególnych tematów, osób, stowarzyszeń itp. Pełną informację oraz dostępność do posegregowanych i opracowanych materiałów będzie można uzyskać po sfinalizowaniu prac nad spuścizną, za pośrednictwem tworzonego w trakcie opracowania warsztatu informacyjnego.

Przedstawione poniżej opracowanie, prezentujące drugi⁴ już – w ramach niniejszego cyklu – fragment spuścizny A. Bukowskiego, dotyczy (w znacznej części) materiałów oryginalnych, stanowiących pierwszorzędny materiał źródłowy dla badaczy problematyki Pomorza, Kaszub i Gdańska.

KONSTANTY KOŚCIŃSKI (1858-1914)

W spuściznie A. Bukowskiego wyodrębnioną jednostkę inwentarzową (sygn. Rs II 31) stanowi zbiór materiałów z lat 1895-1900, zgromadzonych w jednym tomie przez Konstantego Kościńskiego⁵, pod wspólnym tytułem „Kaszubi. Materiały historyczno-etnograficzne”⁶. Tom ten zawiera głównie wypisy, wycinki, listy, pocztówki oraz samoistne kilkustronicowe druki. Materiały te często są zaopatrzone w komentarze autora. Całość oprawiona, z odręcznie wykonaną kartą tytułową⁷. Omawiany wolumin – poza jego walorem źródłowym – stanowi również interesujący obiekt bibliofilski.

KS. ALFONS MAŃKOWSKI⁸ (1870-1941)

Kolekcja obejmuje blok 10 sygnatur inwentarzowych: Rs II 1-Rs II 9 oraz Rs II 33, zawierających 150 jednostek akcesyjnych. Ten pokaźny materiał został zakwalifikowany przez A. Bukowskiego do wydzielonej grupy, określonej jako „cen-

³ *Wytyczne opracowania rękopisów w Polsce*, Wrocław 1955, s. 21-28 oraz liczne opublikowane katalogi i inwentarze rękopisów nowszych i spuścizn.

⁴ Pierwszy przedstawił A. Kakareko: *Kolekcje warsztatowe dotyczące Hieronima Derdowskiego, Izydora Gulgowskiego, ks. Leona Heyke, Jana Karnowskiego, Władysława Pniewskiego i Franciszka Sędzickiego*, „Acta Cassubiana”, t. 3, 2001.

⁵ Zob. biogram B. Osmólskiej Piskorskiej: *Kościński Konstanty*, [w:] *Słownik Biograficzny Pomorza Nadwiślańskiego*, t. 2, Gdańsk 1994, s. 474-475.

⁶ Materiały te przed opracowaniem stanowiły zawartość kartonu pierwszego spuścizny.

⁷ Informuje ona o przynależności rękopisu do „Biblioteki Kościńskich”. Tom obejmuje 238 s. Zawiera również uzupełnienia, będące wykazami jezior, rzek, miast, wsi i przysiółków oraz spis osób „w książce zachodzących”.

⁸ Zob. biogram K. Podlaszewskiej: *Mańkowski Alfons*, [w:] *Słownik Biograficzny Pomorza Nadwiślańskiego*, t. III, Gdańsk 1997, s. 157-159.

ne zbiory rękopiśmienne⁹. Zbiór powyższy stanowi obfite źródło do badań dziejów Pomorza w latach 1864-1937.

W trakcie identyfikacji i segregacji materiałów tej kolekcji wyodrębniono:

1) prace o ks. Alfonsie Mańkowskim¹⁰ oraz prace autorskie tegoż¹¹: sygn. Rs II 1-5 i Rs II 33;

2) korespondencję¹²: sygn. Rs II 6;

3) uporządkowane wycinki prasowe polskie i niemieckie zaopatrzone w komentarze i przypisy ks. A. Mańkowskiego, zawarte w 20 tomach – zeszytach o wspólnym tytule „Prussica”: sygn. Rs II 7/1-20. Są to szczególnie cenne materiały źródłowe. Ks. Mańkowski jako duszpasterz, a zarazem działacz społeczno-narodowy i badacz dziejów Pomorza, stworzył – dla swoich potrzeb badawczych i pisarskich – archiwum podręczne, którego częścią jest zapewne nabyte przez Bibliotekę Główną UG 20 tomów – zeszytów, zawierających rękopisy, druki, wycinki prasowe (w j. pol. i niem.), zaopatrzone w odręczne komentarze i przypisy¹³.

⁹ Przed opracowaniem materiały te stanowiły zawartość kartonu pierwszego spuścizny.

¹⁰ Nadb. artykuł K. Podlaszewskiej: *Alfons Mańkowski 1870-1940*, [w:] *Działacze Towarzystwa Naukowego w Toruniu*, Toruń 1977, s. 217-279 (sygn. Rs II 1).

¹¹ Zbiór obejmuje 5 tyt.: Bibliografia zawartości czasopism i in. wydawnictw. 1848-1883 (rkps z ok. roku 1930) – sygn. Rs II 2; O osadnictwie na Pomorzu w dobie wojen szwedzkich (nadb.) – sygn. Rs II 3; Ś.P. ks. Gustaw Poblocki (odb. z: „Dziennik Poznański”, nr 284/1915) – sygn. Rs II 4; tekst przemówienia wygłoszonego dnia 6 października 1936 r. na powitanie min. W. Świętosławskiego (maszyn.) – sygn. Rs II 5; Notatki i wypisy źródłowe dotyczące Powstania Styczniowego i jego echa w zaborze pruskim – sygn. Rs II 33.

¹² Są to listy do ks. Mańkowskiego od: Franciszka Czubka (1 list z roku 1930); Jana Górskiego (1 list z roku 1930); Tadeusza Pietrykowskiego (1 list); M. Seydlitza, H. Steinbornowej i J. Czystowskiego (1 list z roku 1930); Kazimierza Sindrowskiego (1 list z roku 1931); Starosty Krajo-wego Pomorskiego (2 pisma z lat 1930-1931), Adama Steinborna i Tadeusza Pietrykowskiego (1 list z roku 1931) oraz 3 listy z lat 1930-1931 niezidentyfikowanych nadawców.

¹³ Wszystkie tomy zaopatrzone są w tytuł główny „Prussica”. Część z nich zawiera również podtytuł, określający zawartość poszczególnych zeszytów. Wszystkie tomy – zeszyty posiadają miękkie okładki z odręczną tytulaturą. Oto n-ry (wraz z podtytułami) znajdujących się w kolekcji tomów „Prussica”: III (1909-1911, 39 k.) – sygn. Rs II 7/1; IV (1880-1911, 65 k.) – sygn. Rs II 7/2; VII (1888-1911, 84 k.) – sygn. Rs II 7/3; IX (1864-1912, 60 k.) – sygn. Rs II 7/4; XI (1874-1910, 61 k.) – sygn. Rs II 7/5; XII Kaszuby (1886-1914, 60 k.) – sygn. Rs II 7/6; XIII Mazury (1883-1933, 50 k.) – sygn. Rs II 7/7; XIV Dyecezyja Chełmińska (1876-1912, 60 k.) – sygn. Rs II 7/8; XV Warmia (1880-1895, 60 k.) – sygn. Rs II 7/9; XVI Drukarstwo i piśmiennictwo (po roku 1882, 62 k.) – sygn. Rs II 7/10; XVIII Dyecezyja Chełmińska (1877-1917, 60 k.) – sygn. Rs II 7/11; XIX Drukarstwo i piśmiennictwo (1879-1913, 60 k.) – sygn. Rs II 7/12; XXI (1870-1914, 60 k.) – sygn. Rs II 7/13; XXII Mazury (1870-1937, 37 k.) – sygn. Rs II 7/14; XXIII Warmia (1872-1918, 56 k.) – sygn. Rs II 7/15; XXIV Drukarstwo i piśmiennictwo (1867-1914, 60 k.) – sygn. Rs II 7/16; XXV Drukarstwo i piśmiennictwo (1872-1917, 59 k.) – sygn. Rs II 7/17; XXVII (1850-1935, 55 k.) – sygn. Rs II 7/18; XXVIII Drukarstwo i piśmiennictwo (1862-1924, 80 k.) – sygn. Rs II 7/19; XXIX Drukarstwo i piśmiennictwo (1886-1926, 62 k.) – sygn. Rs II 7/20.

Brak ciągłości numeracji – nadanej przez autora zbioru – posiadanych tomów świadczy o tym, że pierwotny zbiór był większy. Materiały zawarte w opisanych wyżej zeszytach dotyczą lat 1864-1937;

4) materiały różne, w skład których weszły pojedyncze numery lokalnych czasopism, wycinki prasowe, notatki itp. – sygn. Rs II 8-9. Zostały one – przez opracowującego – uporządkowane tematycznie i chronologicznie¹⁴.

ALEKSANDER MAJKOWSKI (1876-1938)

Kolekcja dotycząca tego wielkiego pisarza i czołowego luminarza ruchu młodokaszubskiego obejmuje blok sygnatur Rs II 115-128, tj. 14 jednostek inwentarzowych zawierających łącznie 340 jedn. akcesyjnych¹⁵. W kolekcji znajdują się zarówno oryginalne dokumenty A. Majkowskiego, jak też materiały i opracowania jego dotyczące.

Pod sygn. Rs II 115 znajdują się dokumenty dotyczące życia i działalności A. Majkowskiego. Są to: oryginalne papiery polisy ubezpieczeniowej¹⁶ z lat 1909-1910 (Rs II 115/1); zbiór pism dotyczących procesu sądowego, wytoczonego A. Majkowskiemu przez W. Berkana (Rs II 115/2); przeźrocza i fotografie A. Majkowskiego i związane z jego postacią¹⁷.

Materiały biograficzne zawierają jednostki inwentarzowe Rs II 116-118. Sygnatura Rs II 118 obejmuje autobiograficzne *Wspomnienia moje*¹⁸. Pod sygn. Rs II 117 znajdują się zaś wspomnienia o A. Majkowskim: ks. Kamila Kantaka¹⁹,

¹⁴ Materiały te obejmują dwie jedn. inw. Pierwsza (Rs II 8) zawiera – obejmujące lata 1908-1937 – materiały (maszyn., wyc. pras., druki) dotyczące Kaszub. Druga (Rs II 9) obejmuje wyc. pras. (dotyczące m.in. ks. J. Wryczy oraz obchodów rocznicowych powstania styczeniowego i listopadowego w roku 1930) oraz fragm. czasopism z lat 1920-1931 („Drwęca”, „Dziennik Bydgoski”, „Głos Lubawski”, „Gazeta Grudziądzka”, „Nadwiślanin”, „Słowo Pomorskie”, „Słowo Powszechne”), a także materiały różne dotyczące ruchu niepodległościowego na Pomorzu (notatki i zapiski rkps; autograf A. H. Szumana: *Ruch niepodległościowy na Pomorzu po 1928 r.* oraz trzy kopie rkps listów członków rodziny Szumanów z lat 1837-1881; rkps sprawozdań T. Pietrykowskiego i A. Steinborna o działalności Towarzystwa Badań Historii Ruchu Niepodległościowego na Pomorzu za rok 1931 i 1932; Przemówienie sen. Pawła Ossowskiego w Senackiej Kom. Budżetowej w roku 1930; Sprawozdanie z czynności i posiedzeń Polskiej Akademii Umiejętności. II Wydz. Historyczno-Filologiczny – fragm. tekstu z roku 1931).

¹⁵ Przed opracowaniem kolekcja dotycząca A. Majkowskiego stanowiła zawartość kartonu drugiego.

¹⁶ Oprócz trzech k. dokumentów ubezpieczeniowych znajduje się tam jeszcze – związanych z ww. dokumentami – 10 oryginalnych odcinków pocztowych.

¹⁷ Na zbiór składają się: 2 fotografie i 15 przeźroczy dot. osoby A. Majkowskiego, 15 przeźroczy z uroczystości żałobnych oraz fotografia z uroczystości nadania im. A. Majkowskiego szkole w Nowej Karczmie.

¹⁸ W postaci maszynopisu z roku 1936 (15 k.) oraz nadb. z: „Pomorze”, 1988, nr 1, s. 4-10.

¹⁹ Rkps z aparatem nauk. A. Bukowskiego oraz nadb. z „Rocznika Gdańskiego”, 1993, nr 2, s. 5-25.

Leona Roppla²⁰ i in.²¹ W odrębnej jednostce inw. (Rs II 116) zgromadzone zostały opracowania i notatki A. Bukowskiego o Majkowskim²². Jednostki inw. Rs II 125-127 zawierają (oryginalną oraz w odpisach i publikowaną) korespondencję Majkowskiego. Pod sygn. Rs II 125 znajduje się korespondencja z siostrą Franciszką. Obejmuje ona 56 rękopisów listów z lat 1910-1918 oraz nadbitkę publikacji tychże listów przez A. Bukowskiego. Sygnatura Rs II 126 zawiera listy A. Majkowskiego, m.in. do: Władysława Berkana²³, Stanisława Brzęczkowskiego²⁴, Andrzeja Bukowskiego²⁵, Bernarda Chrzanowskiego²⁶ (maszynopis²⁷ przypisów do tych listów, w opracowaniu samego B. Chrzanowskiego²⁸, zawiera jedn. inwent. Rs II 128²⁹), Jana Karnowskiego³⁰, Franciszka Kręckiego³¹.

Kolejna sygnatura (Rs II 127) obejmuje listy nadesłane do A. Majkowskiego od: Franciszka Bąkowskiego³², Władysława Berkana³³, Alfonsa Chmielewskiego³⁴, Bernarda Chrzanowskiego³⁵, Jana Karnowskiego³⁶, Ottona Karszyny³⁷, Franciszka Kręckiego³⁸, A. Kupczyńskiego³⁹, Libickiego⁴⁰, J. Majkowskiego⁴¹, A. Pawenckiego⁴², Stanisława Pfitznera⁴³, Norberta Jana Pellowskiego⁴⁴, Bolesła-

²⁰ *Jak A. Majkowski spłacił dług wdzięczności*, wyc. z „Głosu Wybrzeża”, 1966, nr 305.

²¹ 6 wyc. pras. z lat 1968-1988 ze wspomnieniami różnych osób o A. Majkowskim.

²² Zbiór obejmuje: *Dr A. Majkowski (wspomnienia pośmiertne)* – maszyn. z roku 1938 (3 k.), *Majkowski Aleksander (1876-1938)* – maszyn. (32 k.), *Majkowski nie Majakowski* – maszyn. (1 k.), *Oblicze społeczne A. Majkowskiego* – maszyn. (32 k.), *Pamięci A. Majkowskiego* – maszyn. (1 k.), *Przed 30-laty zmarł A. Majkowski* – maszyn. (2 k.), *W 50 lecie śmierci A. Majkowskiego* – maszyn. (1 k.) i kopia z „Pomorza”, 1988, nr 1; Notatki dotyczące A. Majkowskiego – rkps (25 k.).

²³ 25 rkps listów z lat 1902-1918 oraz nadb. z „Rocznika Gdańskiego” (1993, nr 1) z publik. tychże przez A. Bukowskiego.

²⁴ 8 rkps listów z l. 1922-1925 oraz maszyn. opracowania tychże listów przez A. Bukowskiego.

²⁵ 11 rkps listów z l. 1936-1937.

²⁶ 22 kopii masz. listów z l. 1908-1913.

²⁷ 3 k.

²⁸ Po roku 1938.

²⁹ Dokładna sygnatura maszynopisu Rs II 128/6.

³⁰ 3 listy (rkps i kopie maszyn.) z l. 1905-1937 oraz 5 fragm. listów (kopie maszyn.) z l. 1912-1926.

³¹ Rkps z 1912 r.

³² 6 listów (rkps i kopie maszyn.) z l. 1913-1914.

³³ 36 listów (kopie i odpisy rkps) z l. 1902-1910.

³⁴ Rkps z 1909 r.

³⁵ 2 listy (odpisy) z 1913 r.

³⁶ 3 listy (kopie maszyn.) z l. 1909-1920.

³⁷ Rkps z 1910 r.

³⁸ 2 listy (rkps) z l. 1910-1912.

³⁹ 2 listy (rkps) z 1909 r.

⁴⁰ Kopia maszyn. z 1912 r.

⁴¹ Rkps z 1912 r.

⁴² Rkps z 1910 r.

⁴³ Rkps z 1906 r.

⁴⁴ Kopia maszyn. z 1910 r.

wa Piechowskiego⁴⁵, Gustawa Pobłockiego⁴⁶, Czesława Świerczewskiego⁴⁷, J. Wójtowicza⁴⁸. Jednostka invent. Rs II 128, oprócz wspomnianych już przypisów do listów B. Chrzanowskiego, zawiera recenzje i opinie wydawnicze Edwar-da Brezy i Józefa Borzyszkowskiego, dotyczące poszczególnych publikacji korespondencji A. Majkowskiego przez A. Bukowskiego oraz pisemne repliki tego ostatniego na ww. oceny.

Wcześniejszy blok sygn. Rs II 119-Rs II 122 obejmuje twórczość A. Majkowskiego. Poszczególne sygnatury dotyczą następujących dzieł i utworów: Rs II 119 – powieść *Żece i przigode Remusa*⁴⁹; Rs II 120 – utwory literackie: *Judica Domine nocentes me. Obrazek z Kaszub*⁵⁰, *O trzech chojnach, koronowanej jarzębinie, zapadłym zamku, zakłętej królewiance i trzech straszliwych zjawach*⁵¹, *Organy Borzyszkowskie. Opowiadanie z Kaszub z czasów króla Sasa*⁵², *Strache i zrekovjine. Frantovka v trzech aktach napjisoł ...*⁵³, *Walka Pomorza Gdańskiego*⁵⁴, *Zorze Kaszubskie*⁵⁵; Rs II 121 – poezje⁵⁶; Rs II 122 – opracowanie *Zasady pisowni kaszubskiej w krótkim zarysie przedstawił ...*⁵⁷.

Kolejne dwie sygnatury zawierają teksty opracowań dotyczących twórczości A. Majkowskiego. I tak pod sygn. Rs II 123 znajdują się opracowania A. Bukowskiego⁵⁸, zaś sygn. Rs II 124 obejmuje opracowania różnych autorów.⁵⁹

⁴⁵ 2 listy (rkps) z 1910 r.

⁴⁶ Rkps z 1910 r.

⁴⁷ Rkps z 1912 r.

⁴⁸ Rkps z 1909 r.

⁴⁹ Są to fotokopie rękopisu (również w postaci CD-ROM-u), trzy fragm. maszynopisu z naniesionymi korektami, obszerny fragment wydruku (352 s.) 1 wyd. – również z naniesioną korektą oraz fotokopie k. tyt.

⁵⁰ Kopia maszyn., 16 k.

⁵¹ Wyc. pras. z „Głosu Wybrzeża”, 1963, nr 46.

⁵² Maszynopis (17 k.) oraz wyc. z „Dziennika Bydgoskiego”, 1938, nr 1.

⁵³ Maszynopis z 1936 r. z naniesioną korektą autorską (68 k.).

⁵⁴ Fragm. (1 k.) rkps.

⁵⁵ Wyc. ze „Zrzesz Kaszëbskô”, 1946, nr 44.

⁵⁶ Rękopisy i maszynopisy 50. utworów poetyckich A. Majkowskiego z lat 1899-1912.

⁵⁷ Rkps z 1937 r. (29 k.).

⁵⁸ Są to nstp. prace i materiały: A. Majkowski w *krzywym zwierciadle* (maszyn., 32 k.), *Niepotrzebny i szkodliwy przekład. O »Remusie« A. Majkowskiego. Wypowiedź na sesję nauk. GTN w dniu 11-12 maja 1956 r.* (rkps i maszyn., 9 k.), *Pierwsza wersja powieści A. Majkowskiego o Remusie* (maszyn. z naniesionymi poprawkami, 53 k.), *Notatki różne dotyczące »Remusa«* (rkps i maszyn., 9 k.).

⁵⁹ Znajdują się tutaj nstp. prace i materiały: ks. P. Czaplewski, [rec.] Majkowski Aleksander, *Historia Kaszubów*, 6 wyc. pras.; A.K. Hirsz, *Rodowód Smetka i jego koncepcja w literaturze polskiej*, kopia nadb. [z:] „Przegląd Humanistyczny”, 1978, nr 11, s. 151-160; Jan Karnowski, *Remus*, artykuł [w:] „Kaszuby”, 1937, nr 11, s. 1-11; NN, *Przesady i zwyczaje lecznicze Kaszubów w świetle powieści A. Majkowskiego „Żece i przigode Remusa”* (maszyn. z naniesionymi poprawkami, 20 k.); Notatki oraz wycinki pras. ze „Słowa Pomorskiego” (1939 r.) oraz z „Głosu Wybrzeża” (1965 r.) dotyczące *Remusa*.

KS. BERNARD SYCHTA (1907-1982)

Kolekcję tworzą 184 jednostki akcesyjne dokumentów i materiałów zawartych w 11 jednostkach inwentarzowych, stanowiących blok sygnaturowy Rs II 36-Rs II 46⁶⁰.

Zbiór rozpoczyna jedn. inw. Rs II 36, gromadząca dokumenty dotyczące życia i działalności ks. B. Sychty. Są to: „Książeczka legitymacyjna L: 3449” Uniwersytetu Poznańskiego z 1945 r.; „Zaświadczenie” o uzyskaniu stopnia doktora filozofii na Uniwersytecie Poznańskim z dn. 6 czerwca 1947 r.; fotografie⁶¹ oraz dwie wersje zaproszenia na uroczyste zebranie Gdańskiego Towarzystwa Naukowego z okazji 10. rocznicy śmierci autora *Słownika gwar kaszubskich...*

Osobistą korespondencję ks. B. Sychty zawierają trzy jedn. inw.: Rs II 41, Rs II 42, Rs II 43. W pierwszej znajduje się zbiór listów do A. Bukowskiego⁶² z lat 1937-1982, stanowiący podstawę publikacji oprac. przez A. Bukowskiego, której maszynopis red.⁶³ oraz druk (*Listy Bernarda Sychty 1937-1982*⁶⁴) z 1994 r. również tam się znajduje. Materiał dotyczący wspomnianej publikacji uzupełniają: tekst wstępu i przypisy A. Bukowskiego⁶⁵ oraz wykaz osób, które otrzymały ww. publikację⁶⁶. W jedn. inw. Rs II 42 znajdują się listy ks. Sychty do Andrzeja Bukowskiego⁶⁷, Niny Rydzewskiej⁶⁸, Redakcji „Arkony”⁶⁹, Redakcji „Wiatru od Morza”⁷⁰. Zbiór listów do ks. Sychty zawiera jedn. inw. Rs II 43. Są to listy od Andrzeja Bukowskiego⁷¹, Marii Pniewskiej Romington⁷², Niny Rydzewskiej⁷³, Janusza Stępowskiego⁷⁴ oraz od Redakcji pisma „Wiatr od Morza”⁷⁵. Korespon-

⁶⁰ Materiały te wcześniej stanowiły zawartość kartonu 5. spuścizny A. Bukowskiego.

⁶¹ 5 fot. cz.b. ks. Sychty, 2 fot. cz.b. jego rodziców (matki Anny i ojca Jana), 1 fot. kol. z uroczystości pogrzebowych ks. B. Sychty w dn. 29.11.1992 r. w Pelplinie, 3 fot. kol. domu rodzinnego i z uroczystości umieszczenia okol. tablicy przed tym domem oraz 2 fot. kol. z uroczystości nadania im. ks. B. Sychty Szkole Podstawowej nr 6 w Kościerzynie w dn. 21.03.1992 r., a także fot. cz.b. okolicznościowej ekspozycji dzieł ks. Sychty w Gdańskim Towarzystwie Naukowym.

⁶² 112 listów (rkps), 168 k. – sygn. Rs II 41/1.

⁶³ 177 k. – sygn. Rs II 41/3.

⁶⁴ Oprac. A. Bukowski, Gdańsk: Marpress, 1994, 101./1/ s. – sygn. Rs II 41/2.

⁶⁵ Rkps i maszyn., 41 k. – sygn. Rs II 41/4.

⁶⁶ Rkps, 3 k. – sygn. Rs II 41/5.

⁶⁷ 2 listy – sygn. Rs II 42/1.

⁶⁸ Odpis maszyn. listu z 1946 r. – sygn. Rs II 42/2.

⁶⁹ 1 list (maszyn.) z 1946 r. wraz z załącz. wyc. z tekstem opowiadania – plagiatu Niny Rydzewskiej *Wesele kaszubskie*, „Wiatr od Morza”, 1946 – sygn. Rs II 42/3.

⁷⁰ 2 odpisy maszyn. listów z 1946 r. – sygn. Rs II 42/4.

⁷¹ 5 listów z l. 1946-1964, rkps i 4 kopie maszyn. – sygn. Rs II 43/1.

⁷² 1 list z 1945 r. w odpisie maszyn. – sygn. Rs II 43/2.

⁷³ 1 list z 1946 r. w odpisie maszyn. – sygn. Rs II 43/3.

⁷⁴ 1 list z 1946 r. w odpisie maszyn. – sygn. Rs II 43/4.

⁷⁵ 1 list z 1946 r. w odpisie maszyn. + odpis maszyn. oświadczenia Redakcji czasopisma „Wiatr od Morza”, potępiającego plagiat Niny Rydzewskiej – sygn. Rs II 43/5.

dencja zawarta w dwóch – opisanych wyżej – jedn. dotyczy w większej części (poza listami do i od A. Bukowskiego oraz listem Marii Pniewskiej Romington) sprawy publikacji przez pismo „Wiatr od Morza” (1946, nr 1) opowiadania Niny Rydzewskiej *Wesele kaszubskie*, które okazało się plagiatem utworu ks. Sychty *Hanka się żeni*. Kolejne trzy sygnatury Rs II 44–Rs II 46 grupują korespondencję A. Bukowskiego dotyczącą ks. Sychty. I tak sygn. RS II 44 oznaczone są listy od Tadeusza Bilikiewicza⁷⁶, Józefa Borzyszkowskiego⁷⁷, Kwiryny Handke⁷⁸, W. Kiedrowskiego⁷⁹, Grażyny Kłopotek⁸⁰, Henryka Markiewicza⁸¹, Wandy Pętlickiej⁸², Hanny Taborskiej⁸³, Jerzego Tredera⁸⁴, Janusza Sokołowskiego oraz Stanisława Gierszewskiego⁸⁵. Pod sygn. Rs II 45 znajdują się listy A. Bukowskiego do Jana Daty⁸⁶, Stefanii Sychty⁸⁷, Andrzeja Waśkiewicza⁸⁸, Dyrektora Oddziału Gdańskiego Zakł. Narod. Im. Ossolińskich⁸⁹, Rektora Uniwersytetu Gdańskiego⁹⁰.

Jednostka inw. Rs II 46 zawiera dwa listy różne będące w posiadaniu A. Bukowskiego, dotyczące zaś publikacji listów ks. Sychty: pierwszy – zawierający dane odnośnie do kosztów druku – skierował Zdzisław Antoniów do Uniwersytetu Gdańskiego⁹¹, drugi zaś – dotyczący kwestii zgodności zamierzonej publikacji z „Ustawą o prawie autorskim” – Kazimierz Orzechowski do Komitetu Redakcyjnego „Rocznika Gdańskiego”⁹².

Twórczość ks. B. Sychty uobecniają (w kolekcji) materiały oznaczone sygn. Rs II 37 oraz Rs II 38. W pierwszej jedn. inw. znajdują się nstp. teksty: *Budzia spiącech* (Fragment dramatu)⁹³; *Szkódnica. Nowela kaszubska*⁹⁴; *Ubiór*⁹⁵; *Kaszubskie grupy regionalne: Ich nazwy i wzajemny stosunek do siebie*⁹⁶.

⁷⁶ 1 list z 1937 r. – sygn. Rs II 44/1.

⁷⁷ 1 list z 1994 r. – sygn. Rs II 44/2.

⁷⁸ 1 list z 1994 r. – sygn. Rs II 44/3.

⁷⁹ 1 list z 1994 r. – sygn. Rs II 44/4.

⁸⁰ 1 list z 1994 r. – sygn. Rs II 44/5.

⁸¹ 1 list po 1994 r. – sygn. Rs II 44/6.

⁸² 1 list z 1994 r. – sygn. Rs II 44/7.

⁸³ 1 list z 1994 r. – sygn. Rs II 44/8.

⁸⁴ 1 list z 1994 r. – sygn. Rs II 44/9.

⁸⁵ 1 list z 1981 r. – sygn. Rs II 44/10.

⁸⁶ 1 list z 1994 r. – sygn. Rs II 45/1.

⁸⁷ 1 list z 1988 r. – sygn. Rs II 45/2.

⁸⁸ 1 list z 1991 r. – sygn. Rs II 45/3.

⁸⁹ 1 list z 1988 r. – sygn. Rs II 45/4.

⁹⁰ 1 list z 1981 r. – sygn. Rs II 45/5.

⁹¹ 1 list z 1994 r. – sygn. Rs II 46/1.

⁹² 1 list z 1994 r. – sygn. Rs II 46/2.

⁹³ Egz. korektorski publik. w „Arkonie” (1946 r.) z naniesioną korektą.

⁹⁴ Maszyn. z naniesioną korektą, 5 k.

⁹⁵ Opracowanie dotyczące ubioru kaszubskiego, maszynopis, 11 k.

⁹⁶ Rkps i maszynopis z naniesioną korektą, 30 k.

Niezwykle interesujące dla badaczy kaszubszczyzny będą niewątpliwie dwie mapy własnoręcznie wykonane przez ks. Sychtę i zaopatrzone w jego objaśnienia. Oznaczone są one sygnaturą Rs II 38. Pierwsza to: *Mapa Kaszubskich grup regionalnych, lokalnych i sąsiednich grup etnicznych (...)*⁹⁷. Druga nosi tytuł: *Mapa topograficzna Kaszub i sąsiednich regionów (...)*⁹⁸.

Następna grupa materiałów kolekcji, składających się na jednostkę inwentarżową Rs II 39, zawiera opracowania A. Bukowskiego dotyczące ks. B. Sychty i jego twórczości. Są to nstp. teksty: *Dzieła życia śp. Bernarda Sychty*⁹⁹, *Dzieło życia Bernarda Sychty trwalsze od spizu. W 75-lecie urodzin*¹⁰⁰, *Nowa książka: Listy Bernarda Sychty*¹⁰¹, *Nieznany utwór Bernarda Sychty*¹⁰², *Nowy tom wielkiego dzieła Bernarda Sychty*¹⁰³, *Opinia o dorobku naukowym ks. dra Bernarda Sychty*¹⁰⁴, *Przebudzenie. Dramat baśniowy w Wejherowie*¹⁰⁵, *Streszczenie referatu wygłoszonego w GTN na spotkaniu zorganizowanym z okazji 10-lecia śmierci ks. Bernarda Sychty*¹⁰⁶. Opracowania innych autorów dotyczące ks. Sychty, znajdują się w jedn. inw. Rs II 40. Są to teksty: Huberta Górnowicza¹⁰⁷, A. F. Kowalkowskiego¹⁰⁸, Anastazego Nadolnego¹⁰⁹, Leona Roppla¹¹⁰ i ks. Jana Walkusza¹¹¹.

JÓZEF CZYŻEWSKI (1857-1935)

Kolekcja dotycząca tego zasłużonego drukarza¹¹², przede wszystkim zaś społecznika i działacza polskiego w Gdańsku¹¹³ liczy 86 jednostek akcesyjnych zgro-

⁹⁷ Dokł. sygn. Rs II 38/1.

⁹⁸ Dokł. sygn. Rs II 38/2.

⁹⁹ Maszynopis, 1 k. – sygn. Rs II 39/1.

¹⁰⁰ Maszyn. (6 k.) i wyc. pras. z „Dziennika Bałtyckiego”, 1982, nr 46, – sygn. Rs II 39/2.

¹⁰¹ Rkps (3 k.) i maszyn. (1 k.) – sygn. Rs II 39/3.

¹⁰² Maszyn., 2 k. – sygn. Rs II 39/4.

¹⁰³ Maszyn. z 1970 r., 2 k. – sygn. Rs II 39/5.

¹⁰⁴ Maszyn. z 1981 r., 4 k. – sygn. Rs II 39/6.

¹⁰⁵ Wyc. z „Ilustrowanego Kuriera Polskiego”, 1948, nr 14 – sygn. Rs II 39/7.

¹⁰⁶ Maszyn. z 1992 r., 1 k. – sygn. Rs II 39/8.

¹⁰⁷ Omówienie *Słownika gwar kaszubskich na tle kultury ludowej* Bernarda Sychty, maszyn. z 1964 r., 9 k. – sygn. Rs II 39/1.

¹⁰⁸ *Za kulisami „Przebudzenia”*, wyc. pras. z „Ilustrowanego Kuriera Polskiego”, 1948, nr 25 – sygn. Rs II 39/2.

¹⁰⁹ *Ks. Bernard Sychta – duszpasterz, pisarz, uczonec*; wyc. z „Pielgrzymy”, 1992, nr 24, s. 14-15 – sygn. Rs II 39/3.

¹¹⁰ *Regionalny teatr kaszubski i Bernard Sychta*, wyc. z „Dziennika Bałtyckiego” – „Rejsy”, 1946, nr 10 – sygn. Rs II 39/4.

¹¹¹ *Ks. dr Bernard Sychta (...)*, maszyn. z 1985 r., 1 k. – sygn. Rs II 39/5.

¹¹² Zob. biogram J. Czyżewskiego jako drukarza autorstwa A. Bukowskiego [w:] *Słownik Pracowników Książki Polskiej*, Warszawa – Łódź 1972, s. 152-153.

¹¹³ Zob. biogramy J. Czyżewskiego autorstwa W. Pniewskiego (*Polski Słownik Biograficzny*, t. IV, Kraków 1938, s. 382-383) oraz S. Mikosa (*Słownik Biograficzny Pomorza Nadwiślańskiego*, t. 1, Gdańsk 1992, s. 282-284).

madzonych w 10 jednostkach inwentarzowych, tworzących blok sygnaturowy Rs II 105-Rs II 114¹¹⁴.

Rozpoczyna kolekcję niewielki zbiorek trzech oryginalnych listów korespondencji J. Czyżewskiego, tworzących jednostkę inwentarzową Rs II 105. Nadawcami owych listów byli: Jan Bona¹¹⁵, Tomasz Rogala¹¹⁶, Jan Brejski¹¹⁷. Następną jednostkę inwentarzową (Rs II 106) stanowią materiały osobiste. W skład zbioru wchodzi: Akt mianowania Józefa Czyżewskiego w 1905 r. starostą na miasto i powiaty gdańskie przez Towarzystwo ku Obronie Spraw Ekonomicznych i Społecznych „Straż” w Poznaniu¹¹⁸; Zawiadomienie Komitetu Krzyża i Medalu Niepodległości z 1935 r. o nadaniu odznaczenia¹¹⁹; Fotografie J. Czyżewskiego i jego rodziny¹²⁰; Portret Józefa Czyżewskiego wykonany przez Władysława Drapiewskiego¹²¹; Tekst przemówienia patriotycznego Józefa Czyżewskiego¹²²; Tekst relacji Józefa Czyżewskiego ze Zjazdu Katolickiego w Warszawie w roku 1926, z okazji 200-setnej rocznicy kanonizacji św. Stanisława Kostki¹²³; Tekst zaproszenia na zebranie Narodowego Stronnictwa Ludowego¹²⁴; List – rachunek J. Czyżewskiego dla mec. Juliana Szychowskiego z Grudziądza, z listą składek i członków Narodowego Stronnictwa Ludowego¹²⁵; Rachunek wystawiony przez J. Czyżewskiego za druk odezw Komitetu zbierającego składki na Dom Polski w Gdańsku¹²⁶, „Memoriał Józefa Czyżewskiego z Gdańska w sprawie pokrzywdzenia jego (...)”¹²⁷.

W jednostce inwentarzowej Rs II 107 zgromadzone są materiały różne dotyczące J. Czyżewskiego. Są to: Zaproszenie na uroczystość patronalną Szkoły Powszechnej im. Józefa Czyżewskiego w Piekle w roku 1937¹²⁸; Ludwik Nowacki, *Wspomnienie o Józefie Czyżewskim*¹²⁹; Stanisław Ptak, *Moje wspomnienia z akcji plebiscytowej w 1920 r.*¹³⁰; Stefan Podgórski, [Wspomnienie o Józefie

¹¹⁴ Przed oprac. materiały te stanowiły zawartość kartonu IX.

¹¹⁵ 1 list z 1911 r. – sygn. Rs II 105/1.

¹¹⁶ 1 list z 1911 r. – sygn. Rs II 105/2.

¹¹⁷ 1 list z 1911 r. – sygn. Rs II 105/3.

¹¹⁸ Fotokopia – sygn. Rs II 106/1.

¹¹⁹ Sygn. Rs II 106/2.

¹²⁰ 8 fot cz. b. z archiwum rodzinnego córki J. Czyżewskiego – Jadwigi Borowskiej (sygn. Rs II 106/3 [1-8]) oraz cz. b. fot. portr. J. Czyżewskiego (sygn. Rs II 106/5).

¹²¹ Rysunek z odręczną adnotacją Jadwigi Borowskiej – sygn. Rs II 106/4.

¹²² Autograf po roku 1918, sporządzony ołówkiem – sygn. RS II 106/6.

¹²³ Autograf sporządzony ołówkiem – sygn. Rs II 106/7.

¹²⁴ Autograf z 1911 r., sporządzony na odwrociu ulotki Towarzystwa „Oświata” – sygn. Rs II 106/8.

¹²⁵ Autograf z 1911 r., sporządzony na firmowym blankiecie drukarni Czyżewskiego – sygn. Rs II 106/9.

¹²⁶ Autograf sporządzony na firmowym blankiecie drukarni Czyżewskiego – sygn. Rs II 106/10.

¹²⁷ Druk z ok. 1935 r., 2 k. – sygn. Rs II 106/11.

¹²⁸ Na oryg. k. poczt. z wizerunkiem szkoły – sygn. Rs II 107/1.

¹²⁹ Autograf z 1959 r., 2 k. – sygn. Rs II 107/2.

¹³⁰ Kopia maszyn. z 1960 r., 3 k. – sygn. Rs II 107/3.

Czyżewskim – A.K.]¹³¹; Franciszek Sędzicki, *Apostołowie polskości w Gdańsku za czasów pruskich* [poemat – A.K.]¹³²; Henryk Polak, *Położenie szkolnictwa polskiego w Wolnym Mieście Gdańsku*¹³³; Kazimierz Kubik, *Słowo i pieśń w walce o polskość Pomorza Gdańskiego na przełomie XIX i XX w.*¹³⁴

Prasa gdańska, pomorska i poznańska z artykułami dotyczącymi J. Czyżewskiego – z okresu międzywojennego – znajduje się w odrębnej jedn. inw., oznaczonej sygn. Rs II 108. Są to poszczególne numery „Kuriera Poznańskiego”¹³⁵, „Gazety Gdańskiej”¹³⁶, „Gazety Kartuskiej”¹³⁷, „Słowa Pomorskiego”¹³⁸.

Zbiór prasy gdańskiej z nekrologami J. Czyżewskiego, zawiera jednostka inwentarzowa Rs II 109¹³⁹.

W jednostce inw. Rs II 110 zgromadzone zostały publikacje drukowane i kolportowane przez Drukarnię H. Feller’a Nast. S. Czyżewski, należąca do J. Czyżewskiego. Są to nstp. materiały *Ruch ludowy i jego reorganizacja*¹⁴⁰, *Program Polskiego Stronnictwa Ludowego*¹⁴¹, *Statut Gminy Polskiej w Wolnym Mieście Gdańsku*¹⁴², Ulotka wyborcza (w j. pol. i niem.) Listy Polskiej w wyborach do Volkstagu Wolnego Miasta Gdańska¹⁴³, *Teksty całkowite do utworów śpiewanych przez Tow. Śpiewu „Lutnia” w Gdańsku (...)*¹⁴⁴; Kurt Adler, *Rozwój terapii furunkułu i furunkulozy (...)*¹⁴⁵.

Publikacje prasowe po roku 1945, dotyczące J. Czyżewskiego znajdują się w jednostce inw. Rs II 111.¹⁴⁶, zaś dokumentację dotyczącą wypożyczeń materia-

¹³¹ Autograf z 1959 r., 2 k. – sygn. Rs II 107/4.

¹³² Maszynopis – sygn. Rs II 107/5.

¹³³ Nadb. z „Przeglądu Zachodniego”, 1964, nr 4, 12 k. – sygn. Rs II 107/6.

¹³⁴ Maszyn. powiel.: Gdańsk, Wojewódzki Dom Twórczości Ludowej, 1962, 31 k. – sygn. Rs II 107/7.

¹³⁵ Nr 291/19.12.1918 – sygn. Rs II 108/1.

¹³⁶ Nr 159/22.12.1918; nr z 13.01.1928; nr z 11.02.1928; nr z 7.07.1928 – sygn. Rs II 108/2-5.

¹³⁷ Nr 27/6.03.1934 – sygn. Rs II 108/6.

¹³⁸ Nr 135/16.06.1934; nr 34/10.02.1935 – sygn. Rs II 107/7-8.

¹³⁹ Są to nstp. tytuły: „Gazeta Gdańska” (nr 241 z 23.10.1935), „Gmina Polska” Organ Gminy Polskiej w Wolnym Mieście Gdańsku (nr 6 z 4.11.1935), „Straż Gdańska”, „Związkowiec” Organ Informacyjny Zrzeszonych Pracowników Związku Zjednoczenia Zawodowego Polskiego na W. M. Gdańsk (nr 13 z 1.09.1935) oraz „Der Danziger Vorposten” (nr 247 z 22.10.1935).

¹⁴⁰ Poznań, nakładem Towarzystwa Demokratyczno-Narodowego, 1912, 8 s. – sygn. Rs II 110/1.

¹⁴¹ Gdańsk, 119, 14 s. – sygn. Rs II 110/2.

¹⁴² Gdańsk, „Gazeta Gdańska” Tow. Akc., 1921, 8 s. – sygn. Rs II 110/3.

¹⁴³ Ok. 1935 r. – sygn. Rs II 110/4.

¹⁴⁴ Gdańsk, 16 s. – sygn. Rs II 110/5.

¹⁴⁵ Gdańsk, po roku 1920, 29/2/ s.

¹⁴⁶ Są to: *Pierwsza będzie biografia Józefa Czyżewskiego* („Dziennik Bałtycki”, 26.04.1961), *O szkolnym podręczniku regionalnym i biografiach b. działaczy Polonii Gdańskiej* („Dziennik Bałtycki”, 15.12.1961), S. Przybyszewski: *Garść wspomnień o Gdańsku* („Dziennik Bałtycki” – „Rejsy”, 18.03.1962), A. Zawadzka: *Jego życie było pełne patriotycznej treści. Wspomnienie o wybitnym działaczu polonijnym i bojowniku o utrwalenie polskości Ziemi Gdańskiej, Warmii i Mazur* („7 Dni w Polsce”, 15.01.1961).

łów z archiwum rodzinnego córki J. Czyżewskiego – Jadwigi Borowskiej, obrazującą zasób zachowanych materiałów, znaleźć można pod sygn. Rs II 112¹⁴⁷.

Ostatnie dwie jedn. inw. kolekcji J. Czyżewskiego: Rs II 113-114, zawierają dokumentację dotyczącą zjazdów rodzinnych rodu Czyżewskich w Nowem (1959 r.) i w Opaleniu (1961 r.). W pierwszej (Rs II 113) znajduje się korespondencja J. Borowskiej z Antonią Carry z Milwaku (USA)¹⁴⁸ oraz z Marią Bona z Grudziądza¹⁴⁹. Druga zaś (Rs II 114) zawiera następujące materiały: Dokumentację fotograficzną zjazdu w Nowem¹⁵⁰, Publikacje prasowe dotyczące zjazdów w Nowem i Opaleniu¹⁵¹, Nagranie magnetofonowe z uroczystości zjazdowych w Nowem¹⁵².

BERNARD ZYGMUNT MILSKI (1856-1926)

Niewielka kolekcja dotycząca pierwszego wydawcy¹⁵³ „Gazety Gdańskiej” liczy tylko 11 jednostek akcesyjnych, zgrupowanych w trzech jednostkach inwentarзовych Rs II 102-104¹⁵⁴. Pierwsza (Rs II 102) zawiera korespondencję Bernarda Milskiego z Antonim Osuchowskim z 1908 r.¹⁵⁵ W drugiej (Rs II 103) zaś znajduje się korespondencja Andrzeja Bukowskiego z rodziną Milskiego w sprawie udostępnienia materiałów z archiwum rodzinnego. Zbiór zawiera: List Marii Milskiej z 1975 r. oraz list do niej A. Bukowskiego z tego samego roku; 2 listy Lidii Odolińskiej z 1983 r. Trzecia sygnatura (Rs II 104) zawiera materiały biograficzne B. Milskiego. Są to: *Z kroniki rodziny Milskich. Spisał Bernard Miski. Poznań w lutym 1919 r.*¹⁵⁶, *Ku własnej obronie*¹⁵⁷, *Katalog Biblioteki Tow. „Ogniwo” w Gdańsku*¹⁵⁸.

¹⁴⁷ Składają się na nią nstp. materiały: Kopia rkps pokwitowania dla pp. Borowskich wraz z wykazem pożyczonych w 1966 r. przez A. Bukowskiego materiałów; Wykaz materiałów wypożyczonych przez Krystynę Rzewuską-Sakowicz; List Jadwigi Borowskiej do Andrzeja Bukowskiego z 1967 r.

¹⁴⁸ 1 list z 1959 r.

¹⁴⁹ 1 list z 1959 r., 2 k.

¹⁵⁰ 15 fot. cz.b. 18x24 cm + 1 fot. cz.b. 7x8,5 cm – sygn. Rs II 114/1.

¹⁵¹ 13 wycinków.

¹⁵² 1 szpula.

¹⁵³ Zob. biogramy Milskiego autorstwa A. Bukowskiego w *Polskim Słowniku Biograficznym* (t. XXI/2, z. 89, Wrocław 1986, s. 242-245) i w *Słowniku Pracowników Książki Polskiej* (Warszawa 1972, s. 596) oraz biogram A. Romanowa w *Słowniku Biograficznym Pomorza Nadwiślańskiego* (t. III, Gdańsk 1997, s. 225-226).

¹⁵⁴ Przed oprac. materiały te stanowiły zawartość kartonu IV.

¹⁵⁵ Kserokopie listu B. Milskiego do Osuchowskiego (4 k.) oraz listu Osuchowskiego do Milskiego (7 k.).

¹⁵⁶ Kserokopia rękopisu, 14 k.

¹⁵⁷ Kserokopia rękopisu, 19 k.

¹⁵⁸ Drukiem i nakł. B. Milskiego, fotokopia, 14 k.

JÓZEF MARIAN PAŁĘDZKI (1857-1940)

Kolekcja wielkością podobna do poprzedniej – 15 jednostek akcesyjnych rozmieszczonych w trzech jednostkach inwentarzowych Rs II 99-101.¹⁵⁹ Są to materiały dotyczące zarówno samej osoby drugiego właściciela „Gazety Gdańskiej”¹⁶⁰, jak też i jego rodziny.

Pod sygn. Rs II 99 zgromadzone zostały kserokopie materiałów osobistych Józefa Pałędzkiego proveniencji archiwalno-bibliotecznej. Są to: Akta personalne J. Pałędzkiego z teczki „Koenigliches Polizei Prasidium Posen” w zbiorach Woj. Archiwum Państw. w Poznaniu¹⁶¹ oraz Korespondencja J. Pałędzkiego z lat 1902-1903 w zbiorach Biblioteki Kórnickiej PAN¹⁶². W kolejnej jednostce inwentarzowej Rs II 100 znajdują się materiały osobiste i korespondencja dotycząca J. Pałędzkiego i jego rodziny: Pelagia z Pawłowskich Pałędzka, Kościerskie czasy szkolne: Urywek ze wspomnień z lat 1874-1881¹⁶³; List Andrzeja Bukowskiego do Klementyny Pałędzkiej z 1979 r.¹⁶⁴; List Ireny Pałędzkiej do A. Bukowskiego z 1979 r. z załączoną fotografią rodzinną¹⁶⁵; List Anieli Pałędzkiej do A. Bukowskiego z 1979 r.¹⁶⁶, Listy Klementyny Pałędzkiej do A. Bukowskiego z 1979 r. z załączonymi materiałami, dotyczącymi Anieli Pałędzkiej¹⁶⁷.

Jednostka inwentarzowa Rs II 101 zawiera zaś twórczość pamiętnikarską J. Pałędzkiego. Są to: *Wspomnienia* (t. 1)¹⁶⁸; *Moje chełmińskie czasy gimnazjalne*¹⁶⁹.

KS. JÓZEF DEMBIEŃSKI (1879-1962)

Zgromadzona przez A. Bukowskiego niewielka kolekcja, dotycząca wybitnego duszpasterza – społecznika, zarazem też aktywnego działacza ruchu niepodległościowego na Pomorzu¹⁷⁰, zawarta została w trzech jednostkach inwentarzowych (Rs II 93-Rs II 95), liczących łącznie 15 jednostek akcesyjnych¹⁷¹. I tak – sygna-

¹⁵⁹ Przed oprac. materiały te stanowiły zawartość kartonu IV.

¹⁶⁰ Zob. biogramy Pałędzkiego autorstwa A. Bukowskiego (*Polski Słownik Biograficzny*, t. XXV/1, z. 104, Wrocław 1980, s. 74-75) i A. Romanowa (*Słownik Pomorza Nadwiślańskiego*, t. III, Gdańsk 1997, s. 379-380).

¹⁶¹ Kserokopie + pismo przewodnie, 12 k.

¹⁶² Kserokopie, 16 k.

¹⁶³ Kserokopia publik. w „Słowie Pomorskim”, nr 102/3.05.1931.

¹⁶⁴ Kopia maszyn.

¹⁶⁵ 3 k. + fot. cz.b.

¹⁶⁶ 7 k.

¹⁶⁷ 6 listów, 25 k.

¹⁶⁸ Maszynopis z 1937 r., 93 k.

¹⁶⁹ Odbitka kserograficzna publikacji w „Słowie Pomorskim”, nr.: 121, 124, 126 z 1931 r.

¹⁷⁰ Zob. np. biogram ks. Dembieńskiego autorstwa J. Szewsa w *Słowniku Biograficznym Pomorza Nadwiślańskiego* (t. 1, Gdańsk 1992, s. 310-311. Tamże dalsza bibliografia.

¹⁷¹ Przed opracowaniem materiały te stanowiły zawartość kartonu IV.

turą Rs II 93 została oznaczona autobiografia ks. Dembieńskiego: *Moje wspomnienia z czasów największego nasilenia germanizacyjnego na Pomorzu* (część 1-3)¹⁷². Następna jedn. inwent. (Rs II 94) zawiera korespondencję i materiały osobiste ks. Dembieńskiego. Są to nstp. materiały: Korespondencja z A. Bukowskim z lat 1959-1961¹⁷³, Fragment listu Feliksa Żelewskiego do J. Dembieńskiego z 1900 r.¹⁷⁴, Fotografia cz.b. ks. Wiktora Tredera, proboszcza w Koronowie¹⁷⁵.

Pod sygn. Rs II 95 znajdują się zaś opracowania historyczne autorstwa ks. J. Dembieńskiego. Są to nstp. teksty: Fragment oprac. dotyczącego germanizacyjnej polityki Prus w II poł. XIX w.¹⁷⁶, *Śmierdzące kwiatki, wyrosłe na zgniłym bagnisku hakatystycznym*¹⁷⁷, *Z martyrologii społeczeństwa polskiego na Pomorzu: Gwałcenie sumienia nauczycieli*¹⁷⁸, *Sześćdziesięciolecie wykrycia tajnych organizacji filomackich na Pomorzu i jego następstwa*¹⁷⁹.

ALFONS ALBIN OLKIEWICZ (1907-1967)

Zawarta również w trzech jednostkach inwentarzowych (Rs II 96-Rs II 98) kolekcja, dotycząca pomorskiego dziennikarza i literata – Alfonsa Albina Olkiewicza¹⁸⁰, liczy łącznie 18 jedn. akcesyjnych¹⁸¹. Pod sygn. Rs II 96 znajduje się niewielki brulion z 1943 r., zatytułowany *Dzieła*¹⁸². Kolejna jedn. inwent. Rs II 97 zawiera wcześniejszy – gdyż z 1937 r. – brulion z utworami Olkiewicza pt. *Poezje* (wiersze wyjęte z 5 zbiorów)¹⁸³, Zbiór 16 listów Alfonsa A. Olkiewicza do A. Bukowskiego (z lat 1937-1951) znajduje się w jednostce inwentarzowej Rs II 98.

ADAM BOCHEŃSKI (1897-1974)

Ostatnia – w niniejszym opracowaniu – kolekcja osobowa dotyczy znanego bibliotekarza lwowskiego i gdańskiego – Adama Bocheńskiego¹⁸⁴. Materiały te zgromadzone zostały w trzech jednostkach inwentarzowych (Rs II 129-Rs II 131)

¹⁷² Maszynopis oprawiony w karton, /1/,133,/1/ k. + /1/,132,/1/ k. + /1/,164,/1/ k.

¹⁷³ 8 listów – sygn. Rs II 94/1 (1-8).

¹⁷⁴ Kopia maszyn. – sygn. Rs II 94/2.

¹⁷⁵ Sygn. Rs II 94/3.

¹⁷⁶ Maszynopis z odręcznymi poprawkami i uzupełnieniami, 20 k. sygn. Rs II 95/1.

¹⁷⁷ Maszynopis z odręcznymi poprawkami i uzupełnieniami, 4 k.

¹⁷⁸ Maszynopis, 2 k.

¹⁷⁹ Maszynopis z odręcznymi poprawkami i uzupełnieniami, 11 k.

¹⁸⁰ Zob. biogram A. A. Olkiewicza [w:] E. Cichocka, *Leksykon Polskiego Dziennikarstwa*, Warszawa 2000, s. 403.

¹⁸¹ Przed opracowaniem materiały te stanowiły zawartość kartonu IV.

¹⁸² Autograf z dedykacją dla Ewy Bukowskiej, 32 k.

¹⁸³ Autograf z dedykacją dla Andrzeja Bukowskiego, 7 k.

¹⁸⁴ Zob. biogram A. Bocheńskiego autorstwa J. Mayera w *Słowniku Pracowników Książki Polskiej* (Suplement, Warszawa 1986, s. 24). Tamże dalsza bibliografia.

i liczą ogółem 22 jednostki akcesyjne¹⁸⁵. W pierwszej jedn. inw. (Rs II 129) znajdują się dokumenty osobiste A. Bocheńskiego: Fotografia cz.b.¹⁸⁶, Kwestionariusz osobowy¹⁸⁷, Życiorys¹⁸⁸, Życiorys¹⁸⁹, Podziękowanie A. Bocheńskiemu za pracę przez Rektora AMG, prof. dr. M. Górskiego¹⁹⁰. Pod sygn. Rs II 130 zgromadzone zostały różne wykazy prac A. Bocheńskiego: *Spis prac (1922-1949)*¹⁹¹; *Artykuły przeznaczone do „Słownika pracowników książki, i „Encyklopedii wiedzy o książce (1946-1955)*¹⁹²; *Spis prac dr. fil. Adama Bocheńskiego ogłoszonych drukiem*¹⁹³; *Referaty i odczyty na zebraniach naukowych Związku Bibliotekarzy i Archiwistów Polskich, Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich i innych towarzystw o charakterze naukowym (1946-1969)*¹⁹⁴. Ostatnia jednostka inwentarzowa w kolekcji (Rs II 131) zawiera materiały biograficzne dotyczące A. Bocheńskiego i jego żony Anny. Są to nstp. oprac. i materiały: *Funkcje naukowe A. Bocheńskiego w latach 1947-1969* [Kalendarium – A.K.]¹⁹⁵; *Przebieg pracy zawodowej A. Bocheńskiego* [Kalendarium – A.K.]¹⁹⁶; Notatki dotyczące A. Bocheńskiego z warsztatu naukowego A. Bukowskiego¹⁹⁷; Tekst przemówienia Juliusza Stolarczyka na pogrzebie A. Bocheńskiego¹⁹⁸; *Przemówienie A. Muszyńskiego ... w trakcie uroczystości żałobnych z okazji pogrzebu dyr. Dr. Adama Bocheńskiego w dniu 7 listopada 1974 r.*¹⁹⁹; Józef Mayer, *Adam Bocheński (1897-1974)*²⁰⁰; Maria Bugno, *Dr Fil. Adam Bocheński (1897-1974) dyrektor Biblioteki Głównej Akademii Medycznej w Gdańsku w latach 1946 – 1969*²⁰¹.

ŚRODOWISKA, ORGANIZACJE, TOWARZYSTWA I INSTYTUCJE

Opisana niżej kolekcja oryginalnych dokumentów źródłowych o wielkiej war-

¹⁸⁵ Przed opracowaniem materiały te stanowiły zawartość kartonu IV.

¹⁸⁶ 9x13 cm.

¹⁸⁷ Po 1971 r., autograf.

¹⁸⁸ Autograf po 1971 r., 2 k.

¹⁸⁹ Maszynopis po 1969 r., podpisany przez A. Bocheńskiego.

¹⁹⁰ Maszynopis.

¹⁹¹ Rkps, 1 k.

¹⁹² Maszynopis, 1 k.

¹⁹³ Maszynopis, 5 k.

¹⁹⁴ Maszynopis, 3 k.

¹⁹⁵ Maszynopis po 1969 r., 1 k.

¹⁹⁶ Maszynopis po 1969 r., 1 k.

¹⁹⁷ 4 notatki rkps.

¹⁹⁸ Maszynopis z 1974 r., 2 k.

¹⁹⁹ Maszyn., 2 k.

²⁰⁰ Maszynopis 13 k.

²⁰¹ Nadbitka z „Annales”, 3 k.

tości historycznej, obejmuje 389 jednostek akcesyjnych, zgrupowanych w 21 jednostkach inwentarzowych, stanowiących blok sygnatur Rs II 10-Rs II 30²⁰².

Spółdzielnia Wydawnicza „Gryf”

Trzy jednostki inwentarzowe: Rs II 10, Rs II 11 i Rs II 12, zawierają Akta Spółdzielni Wydawniczej „Gryf”. Pod sygnaturą Rs II 10 znajdują się: *Książka protokołów Zarządu Spółdzielni Wydawniczej E.G. mbH w Kościerzynie z lat 1909-1913*²⁰³; *Książka protokołowa Rady Nadzorczej Spółki Wydawniczej w Kościerzynie z lat 1911-1913*²⁰⁵; *Książka protokołów z posiedzeń Zarządu Spółdzielni Wydawniczej w Kartuzach z lat 1931-1933*²⁰⁶. Kolejna sygnatura Rs II 11 obejmuje nstp. materiały: *Rezolucja*²⁰⁷ z 26 marca 1926 r.; Ulotki informacyjne dotyczące czwartej edycji „Gryfa”²⁰⁸; Wykaz osób współpracujących z pismem „Gryf”²⁰⁹; Zestawienie zawartości 3 pierwszych zeszytów pisma „Gryf”²¹⁰; Księga klientów Spółdzielni Wydawniczej „Gryf”²¹¹; Zestawienia rachunkowe Spółdzielni Wydawniczej „Gryf” z lat 1931-1932²¹². W jednostce inwentarzowej Rs II 12 znajdują się zaś: Protokoły z zebrań konstytucyjno-organizacyjnych wydawnictwa „Gryf” z 1930 r.²¹³; Protokoły z posiedzeń Rady Nadzorczej Spółdzielni „Gryf” z lat 1933-1934²¹⁴; Protokoły z posiedzeń Komitetu Redakcyjnego „Gryfa” z lat 1931-1932²¹⁵; Regulamin Rady Nadzorczej Spółdzielni Wydawniczej „Gryf” z 1933 r.²¹⁶; „Statuten der Genossenschaft »Spółka Wydawnicza«. Eingetragene Genossenschaft mit beschränkter Haftpflicht”²¹⁷; *Ustawy wyborcze dla Prus Zachodnich, Wschodnich i Pomorza*²¹⁸; Druki informacyjne i firmowe Spółki Wydawniczej „Gryf” z 1909 r.²¹⁹; Notatki A. Bukowskiego wyjaśniające pochodzenie korespondencji redakcyjnej „Gryfa” w jego zbiorach²²⁰.

²⁰² Przed opracowaniem materiały te stanowiły zawartość kartonu I.

²⁰³ 8 k. rkps w zeszycie w twardej oprawie.

²⁰⁴ Pisownia oryginalna na k. tyt. książki.

²⁰⁵ 9 k. rkps w zeszycie w twardej oprawie.

²⁰⁶ 28 k. i 1 luźna w zeszycie w twardej oprawie.

²⁰⁷ Kopia maszyn., 1 k.

²⁰⁸ 2 egz. dwukartkowej ulotki.

²⁰⁹ Bez daty, 1 k.

²¹⁰ Dotyczy czwartej edycji „Gryfa”, kopia maszyn., 1 k.

²¹¹ Bez daty, opraw. w okł. zeszyt. z nagłówkiem „Versandscheinbuch”, k. 17.

²¹² Rkps, kopie rkps i maszyn. Razem: 13 k.

²¹³ 6 k.

²¹⁴ 2 k.

²¹⁵ Rkps, maszynopis i kopia maszyn. Razem: 8 k.

²¹⁶ Rkps projektu i maszyn. Razem: 2 k.

²¹⁷ Druk z 1909 r. u S. Buszczyńskiego w Toruniu, 8 k.

²¹⁸ Druk. z 1912 r., „Czcionkami drukarni Pielgrzyma”, 12 k.

²¹⁹ Ulotka inform. + 2 czyste k. papieru firm.

²²⁰ 3 notatki z 1996 r.

Redakcja czasopisma „Gryf”

Zbiór zawiera korespondencję redakcyjną – w znacznej większości – z okresu czwartej edycji „Gryfa” (Rs II 17-Rs II 20) oraz materiały z tek redakcyjnych „Gryfa” z lat 1910-1934 (Rs II 13-Rs II 14). Korespondencja wychodząca z Redakcji „Gryfa” zgrupowana została (z podziałem na osoby fizyczne i prawne) w jednostkach inwentarzowych Rs II 17 i Rs II 18. Pierwsza zawiera listy do nstp. osób fizycznych: E. Behrendt²²¹, J. Bieliński²²², T. Bolduan²²³, P. Chmura²²⁴, A. Cirocki²²⁵, A. Cierski²²⁶, T. Czarnowski²²⁷, M. Dragan²²⁸, W. Drapiewski²²⁹, ks. L. Heyke²³⁰, W. Jagalski²³¹, J. Kaden Bandrowski²³², J. Karnowski²³³, J. Kluska²³⁴, J. Konwiński²³⁵, A. Labuda²³⁶, J. Lewandowski²³⁷, R. Lutman²³⁸, W. Łacki²³⁹, A. Majkowski²⁴⁰, J. Polakiewicz²⁴¹, E. Rozczyniański²⁴², J. Rupniewski²⁴³, J. Rydzkowski²⁴⁴, J. Szynkiewicz²⁴⁵, A. Świerkosz²⁴⁶, J. Trepczyk²⁴⁷, J. Trepczyk i J. Konwiński²⁴⁸, Z. Trzeciak²⁴⁹, M. Turwid²⁵⁰, A. Wika Czarnowski²⁵¹,

²²¹ 5 listów z l. 1931-1932.

²²² 1 list z załącznikiem (maszynopis protokołu) z 1932 r.

²²³ 1 list z 1933 r.

²²⁴ 1 list bez daty.

²²⁵ 1 list z 1932 r.

²²⁶ 2 listy z 1932 r.

²²⁷ 1 list z 1933 r.

²²⁸ 4 listy z 1933 r. i 1 list bez daty.

²²⁹ 1 list bez daty.

²³⁰ 1 list z 1932 r.

²³¹ 2 listy z 1932 r.

²³² 1 list z 1931 r.

²³³ 6 listów z l. 1931-1933.

²³⁴ 3 listy z 1932 r.

²³⁵ 11 listów z l. 1931-1932.

²³⁶ 3 listy z l. 1931-1932.

²³⁷ 1 list z 1932 r.

²³⁸ 7 listów z l. 1931-1933.

²³⁹ 3 listy z 1931 r.

²⁴⁰ 9 listów z 1933 r. oraz jeden list bez daty.

²⁴¹ 1 list z 1931 r.

²⁴² 6 listów z l. 1933-1934.

²⁴³ 1 list z 1932 r.

²⁴⁴ 1 list z 1932 r.

²⁴⁵ 2 listy z ok. 1932 r.

²⁴⁶ 2 listy z ok. 1932 r.

²⁴⁷ 4 listy z l. 1931-1932.

²⁴⁸ Brudnopis z tekstem zawiadomień o zebraniu zarządu [?!], po roku 1930.

²⁴⁹ 3 listy z l. 1931-1933.

²⁵⁰ 1 list z 1931 r.

²⁵¹ 9 listów z l. 1931-1933.

S. Zgoiński²⁵² oraz 20 listów do NN z lat 1931-1933. Sygnaturą Rs II 18 oznaczone zostały zaś listy do nstp. osób prawnych: Bank Kwilecki-Potocki i Sp.²⁵³, Redakcja „Dwumiesięcznika Literackiego”²⁵⁴, „Głos Nauczycielski”²⁵⁵, Informacja Prasowa Polska²⁵⁶, Redakcja „Ilustrowanego Kuriera Codziennego”²⁵⁷, Sąd Grodzki w Katowicach²⁵⁸, Redakcja „Strażnicy Zachodniej”²⁵⁹, Starosta Morski w Wejherowie²⁶⁰, Urząd Pocztowy w Gdańsku²⁶¹, Urząd Pocztowy w Kartuzach²⁶², Zarząd Plastików Pomorskich w Bydgoszczy²⁶³. Korespondencja, która napłynęła do redakcji „Gryfa”, znajduje się w jednostkach inwentarzowych Rs II 19 oraz Rs II 20. Pierwszą sygnaturą (Rs II 19) oznaczone zostały listy ułożone według nazwisk ich nadawców (w układzie alfabetycznym) od A do Ł, od następujących osób: E. Behrendt²⁶⁴, J. Bilot²⁶⁵, K. Borucki²⁶⁶, M. Bernsztejn²⁶⁷, S. Buszczyński²⁶⁸, A. Cerny²⁶⁹, A. Cirocki²⁷⁰, A. Wika Czarnowski²⁷¹, E. Danik²⁷², W. Drapiewski²⁷³, W. Fiałek²⁷⁴, G. Gebethner i R. Wolff²⁷⁵, M. Grzenia²⁷⁶, J. Idzkowski²⁷⁷, W. Jagalski²⁷⁸, W. Jankowski²⁷⁹, W. Kaczmarek²⁸⁰, ks. K. S. Kantak²⁸¹,

²⁵² 2 listy z 1932 r.

²⁵³ 1 list z 1932 r.

²⁵⁴ 1 list z 1932 r.

²⁵⁵ 1 list z 1932 r.

²⁵⁶ 1 list z 1933 r.

²⁵⁷ 1 list bez daty.

²⁵⁸ 1 list z 1931 r.

²⁵⁹ 1 list z 1931 r.

²⁶⁰ 1 list z 1933 r.

²⁶¹ 2 listy z 1932 r.

²⁶² 3 listy z l. 1931-1932.

²⁶³ 4 listy z l. 1931-1932.

²⁶⁴ 1 list z 1931 r.

²⁶⁵ 1 list z 1934 r.

²⁶⁶ 2 listy z 1932 r.

²⁶⁷ 1 list z 1934 r.

²⁶⁸ 1 list z 1911 r.

²⁶⁹ 1 list z 1910 r.

²⁷⁰ 3 listy z 1932 r.

²⁷¹ 11 listów z l. 1931-1934.

²⁷² 1 list z 1913 r.

²⁷³ 1 list z 1931 r.

²⁷⁴ 1 list z 1912 r.

²⁷⁵ 1 list z 1910 r.

²⁷⁶ 1 list z 1910 r.

²⁷⁷ 1 list z 1933 r.

²⁷⁸ 1 list z 1932 r.

²⁷⁹ 1 list z 1910 r.

²⁸⁰ 1 list z 1912 r.

²⁸¹ 4 listy (kopie maszyn.) z 1911-1913.

J. Karnowski²⁸², B. Kędziński²⁸³, J. Konwiński²⁸⁴, J. Kluska²⁸⁵, F. Kręcki²⁸⁶, A. Labuda²⁸⁷, W. P. Łącki²⁸⁸, S. Łaszewski²⁸⁹. Pod sygn. Rs II 20 znajduje się dalszy ciąg korespondencji przychodzącej do Redakcji „Gryfa” od litery L do Z oraz korespondencja nadesłana przez różne instytucje. W kolejności alfabetycznej są to listy od następujących osób: R. Lutman²⁹⁰, A. Miotk²⁹¹, T. Mokrzycki²⁹², K. Nitsch²⁹³, B. Piechowski²⁹⁴, W. Pniewski²⁹⁵, J. Reimer²⁹⁶, J. Rupniewski²⁹⁷, L. Rutkowski²⁹⁸, R. Sędziemirowa²⁹⁹, F. Siedlecki³⁰⁰, J. Sikorski³⁰¹, Z. Smółka³⁰², J. Stępowski³⁰³, A. Świerkosz³⁰⁴, M. Szuca³⁰⁵, H. Tempski³⁰⁶, J. Trepczyk³⁰⁷, [?] Triba³⁰⁸, Z. Trzeciak³⁰⁹, S. Uniejewski³¹⁰, E. Wende³¹¹, J. Wielebiński³¹², ks. W. Wojciechowski³¹³, S. Zgoiński³¹⁴, Z. Ziemiński³¹⁵. Omawiany zbiór kończy 7 listów od nstp. instytucji: Towarzystwo Numizmatyczne w Krakowie³¹⁶, Sąd Grodzki

²⁸² 3 listy z l. 1909-1920.

²⁸³ 1 list z 1910 r.

²⁸⁴ 15 listów z l. 1931-1932.

²⁸⁵ 3 listy z 1932 r.

²⁸⁶ 1 list (kopia maszyn.) z 1912 r.

²⁸⁷ 4 listy z 1931 r.

²⁸⁸ 4 listy z 1931 r.

²⁸⁹ 2 listy z 1912 r.

²⁹⁰ 5 listów z l. 1931-1934 r.

²⁹¹ 1 list z 1912 r.

²⁹² 1 list z 1933 r.

²⁹³ 1 list (rkps i kopia maszyn.) z 1911 r.

²⁹⁴ 1 list (kopia maszyn.) z 1912 r.

²⁹⁵ 3 listy z 1933 r.

²⁹⁶ 1 list z 1909 r.

²⁹⁷ 1 list z 1931 r.

²⁹⁸ 1 list z 1912 r.

²⁹⁹ 1 list z 1914 r.

³⁰⁰ 1 list po roku 1930.

³⁰¹ 1 list z 1912 r.

³⁰² 1 list z 1909 r.

³⁰³ 2 listy z 1935 r.

³⁰⁴ 17 listów (rkps i kopie maszyn.) z l. 1933-1935.

³⁰⁵ 1 list (kopia maszyn.) z 1910 r.

³⁰⁶ 1 list z 1912 r.

³⁰⁷ 7 listów z 1931 r.

³⁰⁸ 1 list z 1931 r.

³⁰⁹ 5 listów z l. 1932-1934.

³¹⁰ 1 list bez daty.

³¹¹ 1 list z 1910 r.

³¹² 1 list z 1913 r.

³¹³ 5 listów (rkps i kopie maszyn.) z l. 1910-1912.

³¹⁴ 3 listy z 1910 r.

³¹⁵ 1 list z 1910 r.

³¹⁶ 1 list z 1911 r.

w Kartuzach³¹⁷, Instytut Bałtycki³¹⁸, Dyrekcja Związku Obrony Kresów Zachodnich w Poznaniu³¹⁹, Urząd Pocztaowo-Telegraficzny w Kartuzach³²⁰ oraz Dom Książki Polskiej w Warszawie³²¹.

Tematycznie z „Gryfem” (aczkolwiek dotyczy także np. Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”) związana jest jednostka inwentarzowa Rs II 35, zawierająca korespondencję Franciszka Kręckiego. Są to listy od nstp. osób: A. Budnik³²², B. Chrzanowski³²³, ks. K. S. Kantak³²⁴, B. Piechowski³²⁵, Redakcja „Fabrykanta”³²⁶, J. Rosnicki³²⁷, M. Szuca³²⁸, ks. W. Wojciechowski³²⁹, Praesidium Koenigl. Pr. Polizei Danzig³³⁰, Zarząd Główny Towarzystwa Czytelni Ludowych w Poznaniu³³¹.

Materiały tek redakcyjnych „Gryfa”, poszczególnych jego edycji, zgromadzone zostały w dwóch jedn. inw. Rs II 13-Rs II 14. W pierwszej (Rs II 13) znajduje się 15 tekstów (utwory literackie, artykuły, recenzje) różnych autorów³³² z okresu od roku 1910 po lata 30. XX w.³³³ oraz egzemplarz publikacji: *Vjerni Naszinc. Kalėdorz dlo ledu kaszebskjeho na rok 1930*³³⁴. Sygnaturą Rs II 14 oznaczony został zbiór szeregów zaproszeń z lat 1910-1912³³⁵.

³¹⁷ 2 listy z 1931 r.

³¹⁸ 1 list z 1931 r.

³¹⁹ 1 list z 1931 r.

³²⁰ 1 list z 1932 r.

³²¹ 1 list z 1938 r.

³²² 1 list z 1914 r. w j. niem. – sygn. Rs II 35/1.

³²³ 1 list z 1913 r. – sygn. Rs II 35/2..

³²⁴ 4 listy z ok. 1913 r. – sygn. Rs II 35/3.

³²⁵ 1 list z 1912 r. – sygn. Rs II 35/4.

³²⁶ 1 list z 1914 r. – sygn. Rs II 35/5.

³²⁷ 2 listy z 1914 r., na papierze listowym z ilustracjami – sygn. Rs II 35/6.

³²⁸ 1 list z 1910 r. – sygn. Rs II 35/7.

³²⁹ 1 list z 1911r. – sygn. Rs II 35/8.

³³⁰ 1 list w j. niem. z 1912 r. – sygn. Rs II 35/9a.

³³¹ 1 list z 1912 r. – Rs II 35/9b.

³³² M.in. teksty Stanisława Brzęczkowskiego, Franciszka Kręckiego (podpisane „Bobrius”), większość jednak jest niepodpisana i wymaga jeszcze identyfikacji.

³³³ W większości są to fragmenty poszczególnych utworów: rkps, kopie maszyn i druki, razem 64 k.

³³⁴ Vedavnjictvo e drek: Adolf Splitt v Kartuzach, 80 k.

³³⁵ Znajdują się tam: „Legitymacya. Wykład Dr Majkowskiego w Sopocie d. 17 sierpnia 1910”, druk; „Karta legitymacyjna na zjazd organizacyjny młodokaszubski mający się odbyć w dniach 20 i 21 czerwca r. 1912 w Gdańsku [...]” z podpisami A. Majkowskiego i F. Kręckiego, druk; Kopia odręcznego zaproszenia (datowana na 14.10.1910 r.) na zebranie organizacyjne Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w dn. 20.10.1910 r., z podpisem F. Kręckiego; 6 zaproszeń (drukowanych) na zabawy i wieczorki taneczne organizowane w Gdańsku i w Sopocie m.in. przez Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” oraz Komitet Budowy Domu Polskiego w Gdańsku.

Towarzystwo Młodokaszubów

Jest to zbiór korespondencji związanej ze Zjazdem Młodokaszubów w Gdańsku w 1912 r., oznaczony sygnaturą Rs II 30. Zgromadzone tam zostały listy nstp. osób: J. Bąkowskiego³³⁶, I. Cyra³³⁷, S. Dąbrowskiego³³⁸, R. Janta Połczyńskiego³³⁹, T. Jarzembkiego³⁴⁰, A. B. Łosińskiego³⁴¹, M. Starzyńskiej³⁴², S. i W. Szwa-be³⁴³, J. Wojke³⁴⁴. Ponadto jest 5 listów (w tym trzy do F. Kręckiego i jeden do A. Majkowskiego), które wymagają identyfikacji.

Towarzystwo Akademickie w Monachium „Vistula”

Na zbiór – oznaczony sygnaturą Rs II 21/1-7 – składają się nstp. materiały: Odezwa – z 21 lipca 1933 r. – do członków „Vistuli” w sprawie wiecu wakacyjnego w Kościerzynie³⁴⁵; Tekst oświadczenia członka „Vistuli”, składanego w momencie przystąpienia do Towarzystwa³⁴⁶; Tekst wystąpienia *O potrzebie łączności między starym i młodszym pokoleniem*³⁴⁷; Regulamin Czytelni Polskiej w Monachium³⁴⁸; Regulamin Komitetu Opieki nad kształcąca się na wyższych zakładach naukowych młodzieżą polską³⁴⁹; „Kritischer Bericht” – 2 opinie lekarskie³⁵⁰; List J. Szewsa do A. Bukowskiego z 1973 r., dotyczący archiwaliów „Vistuli”³⁵¹.

Towarzystwo Czytelnia Polska w Kościerzynie

Instytucji tej dotyczy list Franciszka Kręckiego z 1912 r., skierowany do Zarządu Towarzystwa, a oznaczony sygnaturą Rs II 21/8³⁵².

Towarzystwo ku Obronie Spraw Ekonomicznych i Społecznych „Straż”

Są to tylko trzy dokumenty, tworzące jednostkę inwent. Rs II 22, wszystkie jednak stanowią cenny materiał źródłowy dla badaczy. Opisujemy zbiorek tworzą:

³³⁶ Do NN, 1 list z 1912 r.

³³⁷ Do A. Majkowskiego, 3 listy z 1912 r.

³³⁸ Do F. Kręckiego, 2 listy z 1912 r.

³³⁹ Do NN, 2 listy z 1912 r.

³⁴⁰ Do NN, 1 list z 1912 r.

³⁴¹ Do NN, 1 list z 1912 r.

³⁴² Do NN, 1 list z 1912 r.

³⁴³ Do A. Majkowskiego, 1 list z 1912 r.

³⁴⁴ Do F. Kręckiego, 1 list z 1912 r.

³⁴⁵ Kopia rkps, 2 egz. – sygn. Rs II 21/1.

³⁴⁶ Rkps z ok. 1933 r. – sygn. Rs II 21/2.

³⁴⁷ Rkps, 8 k. – sygn. Rs II 21/3.

³⁴⁸ Rkps datowany na listopad 1902 r., 3 k. – sygn. Rs II 21/5.

³⁴⁹ Rkps, 1 k. – sygn. Rs II 21/6.

³⁵⁰ Rkps w j. niem., 6 k. – sygn. Rs II 21/7.

³⁵¹ Rkps, 1 k. – sygn. Rs II 21/4.

³⁵² Rkps, 4 k.

*Instrukcja dla Starostów »Straży«*³⁵³, Wykazy członków i kandydatów³⁵⁴, Pismo Sekcji Organizacyjnej Towarzystwa „Straż” do poznańskiego Starosty Towarzystwa z 1906 r.³⁵⁵, zawierające m.in. wykaz starostów „Straży” na obszarze Pomorza.

Towarzystwo Przyjaciół Kaszub

Zbiorek tworzą dwa dokumenty oznaczone sygn. Rs II 23: Odezwa Towarzystwa do społeczeństwa polskiego „Szanowni Rodacy!”³⁵⁶ oraz List Feliksa Herstowskiego z 23 grudnia 1913 r., dotyczący działalności Towarzystwa³⁵⁷.

Towarzystwo Muzeum Kaszubsko-Pomorskiego

Materiały dotyczące tego – powstałego na bazie Komisji Biblioteczno-Muzealnej Towarzystwa Młodokaszubów³⁵⁸ – stowarzyszenia, zgrupowane zostały w trzech jednostkach inwentarzowych: Rs II 24, Rs II 25, Rs II 26. Pod sygn. Rs II 24 znajdują się akta Towarzystwa. Składają się na nie: Ustawa Komitetu Muzealnego T.M.K.³⁵⁹; Odezwa A. Majkowskiego – z września 1912 r. – w imieniu Komitetu Biblioteczno-Muzealnego³⁶⁰; Sprawozdanie Muzeum Kaszubsko-Pomorskiego w Sopocie za rok 1913³⁶¹; Sprawozdanie Towarzystwa Muzeum Kaszubsko-Pomorskiego za czas od 1 lipca 1914 do 1 lipca 1916³⁶²; Protokoły z posiedzeń Towarzystwa Muzeum Kaszubsko-Pomorskiego w Sopocie z 1914 r.³⁶³ Sygnaturą Rs II 25 oznaczony został zbiorek korespondencji Towarzystwa. Są to listy do dr Celichowskiego z Kórnik³⁶⁴ i do NN³⁶⁵ oraz cztery listy nadesłane do Towarzystwa przez: inż. S. Filla w imieniu Miejskiego Muzeum Techniczno-Przemysłowego Krajowego Instytutu Popierania Rękodzieł i Przemysłu w Krakowie³⁶⁶,

³⁵³ Druk z ok. 1906 r., 1 k.

³⁵⁴ 4 listy rkps z ok. 1906 r., sporządzone na blankietach organizacyjnych Towarzystwa.

³⁵⁵ Rkps na blankiecie firmowym Towarzystwa, 1 k.

³⁵⁶ Druk oficyny „Gazety Gdańskiej” z ok. 1912 r.

³⁵⁷ Rkps na blankiecie firmowym Towarzystwa.

³⁵⁸ Zob. A. Bukowski, *Regionalizm Kaszubski. Ruch naukowy, literacki i kulturalny. Zarys monografii historycznej*, Poznań 1950, s. 264-269.

³⁵⁹ Rkps z ok. 1913 r., 1 k. – sygn. Rs II 24/1.

³⁶⁰ Tekst odezwy „Szanowni Rodacy” stanowi pierwszą część druku zatytułowanego *Lista składek Nr*, po której – na dwóch stronach – następują niezapisane rubryki – sygn. Rs II 24/2.

³⁶¹ Druk z 1914 r. (Nakł. Tow. M.K.P., czcionkami Druk. Nakł. „Praca” Sp. z o.p. w Poznaniu), 4 k. – sygn. Rs II 24/3.

³⁶² Wyc. z „Dziennika Poznańskiego”, 1916, nr 168 – sygn. Rs II 24/4.

³⁶³ Teksty protokołów na 2 k. rkps + 3 k. rkps notatek.

³⁶⁴ 1 list z 1914 r., rkps na blankiecie firm. Towarzystwa.

³⁶⁵ Podziękowanie za darowiznę z 1914 r., rkps na blankiecie firm. Towarzystwa.

³⁶⁶ 2 listy z 1914 r., maszyn. sporządzone na blankiecie firmowym, z odręcznym podpisem i rkps adnotacjami.

[? – A.K.] Libickiego³⁶⁷, J. A. Zytura³⁶⁸. Towarzystwa Muzeum Kaszubsko-Pomorskiego dotyczy też list [? – A.K.] Libickiego z 1912 r., oznaczony wcześniej sygnaturą Rs II 21/9. Zbiór materiałów różnych dotyczących Towarzystwa Muzeum Kaszubsko-Pomorskiego oraz Muzeum Kaszubskiego I. i T. Gulgowskich we Wdzydzach, znajduje się w jedn. inwent. Rs II 26. Są to: Notatka maszyn. oraz dwie kserokopie z il. I. Gulgowskiego i grobu I. i T. Gulgowskich.

Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół”

Są to materiały związane z osobą Franciszka Kręckiego. Stanowią one zawartość jedn. inwent. Rs II 27. W skład zbioru wchodzi: Spis książek ofiarowanych w 1912 r. Towarzystwu Gimnastycznemu „Sokół” w Gdańsku przez F. Kręckiego³⁶⁹ oraz dwa listy do F. Kręckiego od H. Gromadzkiego³⁷⁰ i od adwokata z Ostrowa – Langego³⁷¹. „Sokoła” dotyczy też (opisywany wyżej) list B. Chrzanowskiego do F. Kręckiego – sygn. Rs II 35/2.

Zrzeszenie Regionalne Kaszubów (ZRK)

Stowarzyszenie powyższe dokumentuje „Regulamin Koła Gdańskiego Z.R.K.”, oznaczony sygnaturą Rs II 28³⁷².

Korporacja Akademicka w Wejherowie

Reprezentuje ją w tej kolekcji „Statut”³⁷³. Dokument ten tworzy jednostkę inwentarzową Rs II 29.

³⁶⁷ 1 list z 1913 r.

³⁶⁸ 1 list z 1914 r., w j. niem., kopia maszyn.

³⁶⁹ 1 k. rkps z dwiema pieczętkami organizacyjnymi.

³⁷⁰ 1 list rkps z 1913 r., 1 k.

³⁷¹ 1 list rkps z 1914 r., 2 k.

³⁷² Rkps na papierze firmowym Stanisława Brzęczkowskiego, 2 k.

³⁷³ Rkps po roku 1920, 3 k.